

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

ORDIN

nr. 322 din 22.11.2002

***Cu privire la asistența cu medicamente
a bolnavilor spitalizați***

Întru realizarea prevederilor Legii R. Moldova „Cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală” nr.1585-XIII din 27.02.1998, Legii „Ocrotirii Sănătății” nr.411-XII din 28.03.1995, Legii “Cu privire la activitatea farmaceutică” nr.1456-XII din 25.05.1993, Legii “Cu privire la medicamente” nr.1409-XIII din 17.12.97 și în scopul reglementării asistenței cu medicamente a bolnavilor spitalizați,

A P R O B:

1. Regulamentul asistenței cu medicamente a bolnavilor spitalizați (anexa1).
2. Regulamentul Comisiei permanente pentru controlul și supravegherea păstrării și utilizării medicamentelor în subdiviziunile instituției medico-sanitare (anexa 2).

ORDON:

1. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare republicane, directorii Direcțiilor Sănătății Județene, Departamentul Sănătății al Primăriei mun. Chișinău și UTA Găgăuzia să asigure implementarea prevederilor regulamentelor aprobate în anexele nr.1 și nr.2 la prezentul ordin începând cu 01.01.03.
2. Șefii Direcției Asistență Farmaceutică și Tehnică Medicală (d-na L.Buracovschi), Direcției Asistență Spitalicească și Specializată (d-nul A. Crușinschi), Direcției Asistență Medicală Mamei și Copilului (d-na M. Țăruș) să acorde ajutor organizațional și metodic-consultativ instituțiilor medicale republicane, județene, municipale la realizarea procesului de implimentare a asistenței cu medicamente a bolnavilor spitalizați.
3. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare în care lipsește farmacie bugetară de circuit închis să organizeze în cadrul instituției farmacie proprie până la 01.03.03 cu informarea Ministerului Sănătății.
4. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare republicane, directorii Direcțiilor Sănătății Județene, Departamentul Sănătății al Primăriei mun. Chișinău și UTA Găgăuzia să asigure cu mijloace tehnice pentru organizarea computerizării procesului de asistență cu produse farmaceutice și parafarmaceutice în cadrul instituției pe parcursul a primei jumătate a anului 2003 cu informarea Ministerului Sănătății privind realizarea măsurii vizate.
5. Se abrogă ordinul Ministerului Sănătății nr.78 din 18.03.99 “Cu privire la reforma sistemului de asistență farmaceutică a spitalelor”.
6. Controlul executării prezentului ordin se atribuie d-lui Gh. Țurcanu primviceministru și d-lui D. Tintiuc, viceministru.

**ANDREI GHERMAN
MINISTRU**

REGULAMENTUL asistenței cu medicamente a bolnavilor spitalizați

1. PREVEDERI GENERALE

- 1.1. Prezentul Regulament este elaborat în temeiul Legii Republicii Moldova nr.1585-XIII din 27.02.1998 “Cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală” și în conformitate cu prevederile Politicii de Stat în domeniul Medicamentului, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr.1352-XV din 03.10.02 și întru executarea Hotărârii Colegiului Ministerului Sănătății al Republicii Moldova din 24.09.2002 „Asigurarea bolnavilor spitalizați cu medicamente în condițiile implementării asigurării medicale obligatorii”.
- 1.2. În sensul prezentului Regulament, noțiunile ce urmează au următoarea semnificație:
- Bon de comandă-livrare*** – document de evidență primară material-financiară cu conținut de prescripții a medicamentelor, altor produse farmaceutice, parafarmaceutice și consumabile:
- pentru necesitățile secției;
 - prescrise personal pacientului (anexa).
- 1.3. Tratamentul pacienților spitalizați se efectuează în baza standardelor pentru forme nozologice elaborate și aprobate prin ordinul Ministerului Sănătății.
- 1.4. Formularul Farmacoterapeutic al instituției medicale (FFTI) și standardele de tratament elaborate în baza celor emise de Ministerul Sănătății se aprobă prin ordinul conducătorului instituției medico-sanitare.
- 1.5. Pacienții spitalizați se asigură cu medicamente, materiale de pansament, alte produse farmaceutice și parafarmaceutice (în continuare – medicamente) prin farmacia spitalului.

2. CREAREA SORTIMENTULUI DE MEDICAMENTE

- 2.1. Principiul general de creare a sortimentului de medicamente este promovarea medicamentelor esențiale și vital necesare.
- 2.2. Modalitatea conform căreia se formează sortimentul și comanda de medicamente a spitalului se bazează pe următoarea schemă:
- a) organizarea Comitetului Formularului Farmacoterapeutic al instituției medico-sanitare.
 - b) elaborarea Formularului Farmacoterapeutic al instituției medicale (în baza Formularului Farmacoterapeutic Național, standardelor minime de tratament a celor mai răspândite boli și stări patologice, informației statistice despre contingentul de bolnavi supuși tratamentului medicamentos pe parcursul anului precedent și a recomandărilor respective).
 - c) determinarea valorii consumului mediu pentru un bolnav la un curs de tratament a fiecărui medicament inclus în Formularul Farmacoterapeutic al instituției medicale.

- d) calculul necesarului pentru fiecare medicament inclus în Formularul Farmacoterapeutic al instituției medicale.
 - e) precizarea volumului alocațiilor bugetare destinate pentru procurarea medicamentelor.
 - f) calculul coeficienților de corecție pentru necesarul fiecărui medicament.
 - g) determinarea necesarului anual, lunar, săptămânal, zilnic real de medicamente pentru instituția medico-sanitară.
- 2.3. Instituțiile medico-sanitare vor utiliza următoarea schemă de creare a sortimentului de medicamente (fig.1).

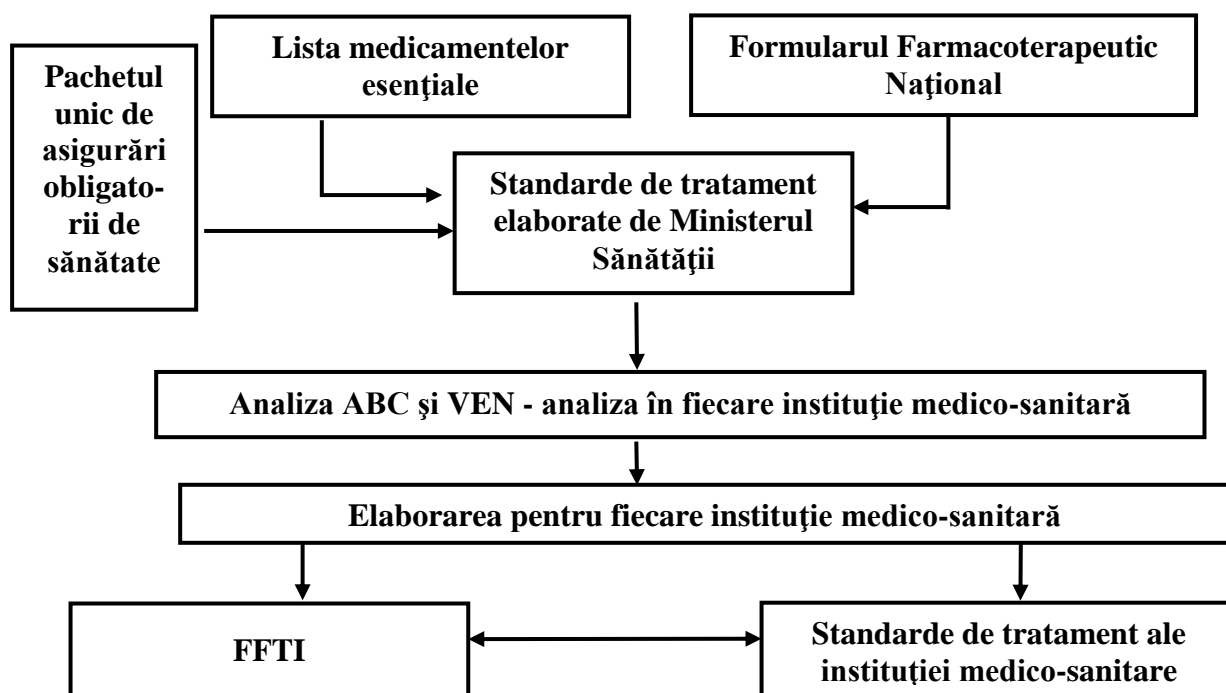

Figura 1. Schema de creare a sortimentului de medicamente.

- 2.4. Responsabilitatea pentru crearea sortimentului de medicamente inclus în sistemul de formular o poartă:
- 2.4.1. La nivel republican:
 - Comitetul Național al Formularului Farmacoterapeutic .
 - 2.4.2. La nivel județean:
 - Comitetul Farmacoterapeutic Județean.
 - 2.4.3. La nivel instituțional:
 - Comitetul Farmacoterapeutic al Instituției medicale.
- 2.5. Procurarea medicamentelor se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare.

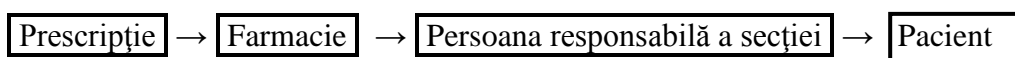
3. PRESCRIEREA MEDICAMENTELOR

- 3.1. Pentru bolnavii spitalizați medicamentele se prescriu în conformitate cu prevederile ordinului MSRM „Cu privire la modul de prescriere și livrare a medicamentelor” nr.195 din 10.07.2000.

- 3.2. “Bonurile de comandă-livrare personale” se prescriu pentru fiecare pacient în parte respectând în mod obligatoriu principiul personalizării prescripțiilor.
- 3.3. Modificarea standardelor de tratament cu excluderea unor medicamente și includerea altora sau prelungirea medicației în unele cazuri de evoluție severă a maladei, se va efectua argumentat de către Consiliul medical al spitalului în modul stabilit.

4. DISTRIBUIREA MEDICAMENTELOR ÎN SPITAL

- 4.1. Principiul de bază al distribuirii medicamentelor în spital este eliberarea medicamentelor **bolnavului concret** pentru care este întocmit “Bonul de comandă-livrare”.
- 4.2. Este recomandată următoarea schemă de distribuire a medicamentelor către pacienții spitalizați:

- 4.3. În cazul în care situația permite, farmacia de spital poate organiza în fiecare secție “Punct de distribuire a produselor farmaceutice”.
- 4.4. Medicamente eliberate din farmacie persoanei responsabile a secției se vor păstra în dulapuri, separat pentru fiecare pacient. Se va asigura respectarea regulilor de păstrare în conformitate ordinului MSRM nr.327 din 07.07.95 „Cu privire la păstrarea medicamentelor și altor grupe de produse medico-farmaceutice și tehnicii medicale”.
- 4.5. În fiecare secție a spitalului se va completa trusa medicală pentru acordarea asistenței medicale de urgență în regim “non-stop” bolnavilor internați.
- 4.6. Medicamentele și alte produse necesare secției în scopuri de acordare a asistenței medicale de urgență, dezinfecție, sterilizare etc., se distribuie în baza Bonurilor de comandă-livrare prin intermediul persoanei responsabile a secției.

5. UTILIZAREA RAȚIONALĂ A MEDICAMENTELOR

- 5.1. Utilizarea rațională a medicamentelor incluse în standardele de tratament se bazează pe:
 - argumentarea sortimentului necesar de medicamente,
 - prescrierea rațională a medicamentelor,
 - perfecționarea continuă a nivelului profesional al lucrătorilor medicali și farmaceutici,
 - evidența rezultatelor analizei farmacoeconomice,
 - funcționarea sistemului de farmacovigilență,
 - implementarea conceptului de farmacie clinică etc.
- 5.2. Utilizarea rațională presupune activități de optimizare a sortimentului de medicamente, inclusiv cu antrenarea specialiștilor principali ai Ministerului Sănătății, reprezentanților asociațiilor medicale și farmaceutice.
- 5.3. Comitetul Formularului Farmacoterapeutic al instituției medicale va verifica permanent respectarea principiilor de utilizare rațională a medicamentelor în cadrul instituției medico-sanitare.

- 5.4 Se restabilește și se aplică la un nou nivel calitativ funcția informațională a farmaciei de spital:
- a) personalul medical va fi informat operativ despre recepționarea medicamentelor absente;
 - b) farmacistul-responsabil de informația despre medicamente va informa personalul medical în cadrul conferințelor săptămânale despre medicamentele noi, substituenții medicamentelor absente, noile informații referitoare la medicamentele cunoscute etc.

6. EVIDENȚA ȘI GESTIUNEA

- 6.1 În vederea protejării integrității patrimoniului statului dat în folosință instituției medicale, în farmacia de spital se aplică evidența cantitativ-valorică a medicamentelor și altor produse farmaceutice.
- 6.2 Administrația instituției sanitare încheie un contract cu personalul subdiviziunilor (farmacie, secții, cabinete etc.), ce vizează responsabilitatea deplină a acestor persoane pentru păstrarea medicamentelor intrate în secțiile sau cabinetele instituției curative.
- 6.3 În farmaciile instituțiilor bugetare responsabilitatea materială se atribuie farmacistului-diriginte, farmacistului-diriginte adjunct sau altei persoane desemnate cu asemenea împuterniciri. La decizia comună a conducătorului instituției cu farmacistul-diriginte poate fi instituită responsabilitatea materială colectivă (de brigadă).
- 6.4 În farmacia de spital se ține evidența și gestiunea intrărilor, ieșirilor și stocurilor de medicamente, altor produse farmaceutice, precum și a formelor medicamentoase preparate în farmacie.
- 6.5. Se supun evidenței cantitative următoarele valori materiale:
 - alcool etilic;
 - toxice;
 - stupefiante;
 - psihotrope;
 - medicamente supraactive;
 - medicamentele, preparatele sângelui și componentelor lui (lista se aprobă de Comitetul Formularului Farmacoterapeutic);
 - medicamente, echipamentul sanitar sosite în calitate de donații;
 - preparate noi, destinate pentru testări clinice și implementare în practică, conform directivelor Ministerului Sănătății;
 - ambalaj.
- 6.6. Evidența și gestiunea în farmacia bugetară de spital, secțiile, cabinetele spitalului și contabilitate vor fi organizate astfel încât să poată fi urmărită circulația oricărui medicament din farmacie până la pacient pe fiecare tip de asistență cu medicamente (bugetare, speciale și ajutor umanitar).
- 6.7. În cadrul instituțiilor medicale activează o Comisie desemnată de către conducătorul instituției, ce controlează condițiile de recepționare, modul de păstrare și evidența a medicamentelor și altor produse medică-farmaceutice în cadrul secțiilor (cabinetelor).
- 6.8. În scopul evidenței cantitativ-valorice a medicamentelor consumate se utilizează următoarele documente de evidență primară:
 - Bon de comandă-livrare (anexa F31).
 - Bon de comandă-livrare personal (anexa 4).

6.I Evidența medicamentelor și articolelor de uz medical în instituțiile medico-sanitare.

- 6.I.1. Valorile materiale indicate în p.6.5 sunt supuse evidenței sumare și cantitative în contabilitate, în farmacie și secții (cabinete) conform prețurilor de achiziție (procurare). În cazul recepționării medicamentelor primite sub formă de donații, evidența se va efectua separat în indici naturali și valorici. În cazul recepționării medicamentelor și articolelor de uz medical sub formă de donații, fără indicația prețurilor, ele vor fi evaluate la prețurile produselor respective existente în farmacie sau ale celor similare. Aceste medicamente se vor păstra în farmacie; evidența lor se va ține în registru separat.
- 6.I.2. Evidența cantitativă a medicamentelor indicate în p.6.5 se ține zilnic într-un registru special numerotat, sigilat și semnat de contabilul-șef al instituției curative, legiferat prin aplicarea ștampilei instituției (formularul F-8 ordinul MS RM nr. 253 din 28.11.1994 „Cu privire la aprobarea formularelor specializate de evidență primară în farmacii”). În cazul prezentării la semnat al unui nou registru de evidență a medicamentelor și articolelor de uz medical, se va prezenta și registrul vechi.
- 6.I.3. Bonurile de expediție și transport sau facturile de consum constituie temeiul pentru înregistrarea zilnică a medicamentelor recepționate de la agenții economici; ele sunt înregistrate de către farmacistul-diriginte în „Condica de înregistrare a facturilor pentru intrările de mărfuri în farmacie” (formularul F-29).
- 6.I.4. Persoana gestionară verifică corespunderea cantității medicamentelor și articolelor de uz medical intrate în farmacie cu datele indicate în documentele de însoțire.
- 6.I.5. Pentru cazurile în care farmacistul-diriginte constată ulterior recepției lipse și/sau deteriorări de valori, (fiole sparte, comprimate sfărâmate), ce nu pot fi eliberate, va sesiza imediat conducerea instituției, care în cel mult 24 ore, va desemna o comisie specială ce va verifica și va stabili cauzele ce au condus la situația respectivă. În situația în care această Comisie constată, că vina nu este a gestionarului, va consemna cele constatate într-un proces-verbal, făcând propuneri în conformitate cu prevederile legale.
- 6.I.6. Eliberarea medicamentelor din farmacie bolnavilor spitalizați se face în baza bonurilor de comandă-livrare personal.
- 6.I.7. Farmacia de spital va organiza lucrul de perfectare a etichetelor și eliberare a medicamentelor, astfel ca comenzile executate să conțină numele bolnavului destinat. Corecțiile ce vizează cantitatea, ambalajul și dozarea medicamentelor și articolelor de uz medical sunt strict interzise.
- 6.I.8. Bonurile de comandă-livrare se îndeplinesc în două exemplare. Primul exemplar rămâne în farmacie, exemplarul 2 se reîntoarce gestionarului din secție (cabinet) odată cu eliberarea medicamentelor.
Medicamentele supuse evidenței cantitative valorice vor fi comandate pe bonuri aparte conform cerințelor stabilite de Ordinul MS RM nr.195 din 10.07.00 „Cu privire la modul de prescripție și livrare a medicamentelor”.
- 6.I.9. Farmacistul-diriginte sau altă persoană responsabilă întocmește zilnic în baza bonurilor de comandă-livrare o fișă de selecție (formularul F-30) a medicamentelor supuse evidenței cantitative pentru fiecare poziție separat. Datele din fișa de selecție se transferă în registru (formularul F-8).
- 6.I.10. Fiecare bon de comandă-livrare pentru eliberarea medicamentelor în secții (cabinete) se taxează în farmacie conform regulilor legale de taxare a rețetelor.
- 6.I.11. Bonurile taxate în fiecare zi sunt înregistrate în ordine numerică în condică de evidență a bonurilor taxate (formularul F-33). Numerele bonurilor în care sunt prescrise medicamente supuse evidenței cantitative, vor fi evidențiate. La sfârșitul lunii se calculează suma pentru fiecare grup de valori materiale eliberate și suma totală lunară. Valoarea sumei totale se scrie cu cifre și litere.

Sumele totale din condică se includ în Raportul de gestiune al farmaciei (formularul F-34). Contabilul responsabil de evidență contabilă a medicamentelor și articolelor de uz medical, este obligat să efectueze cel puțin de 2 ori în lună verificări selective ale corectitudinii evidenței medicamentelor în farmacie și în secții și să confirme controlul documentelor prin semnătură.

6.I.12. Farmacistul-diriginte are obligația de a organiza gestiunea astfel, încât să țină evidența medicamentelor în funcție de termenele de valabilitate.

Este interzisă eliberarea medicamentelor cu termenul de valabilitate expirat.

6.I.13. Pentru lipsurile constatate din neglijență la recepție sau datorită gestionării necorespunzătoare se va proceda la recuperarea pagubei de către persoanele vinovate.

6.I.14. Un exemplar al bonurilor de comandă-livrare completate în farmacie, împreună cu Condică de evidență a bonurilor taxate se păstrează la farmacistul-diriginte pentru o perioadă de 2 ani. Bonurile de comandă-livrare în baza cărora au fost eliberate medicamente și articole de uz medical supuse evidenței cantitative se păstrează la farmacistul-diriginte pentru o perioadă de 3 ani. La expirarea termenilor de păstrare bonurile, împreună cu Condică de evidență sunt lichidate de către Comisie specială desemnată de medicul-șef, cu întocmirea actului de lichidare.

6.I.15. La sfârșitul lunii farmacistul-diriginte întocmește Raportul de gestiune al farmaciei (formular F-34). Circulația medicamentelor și articolelor de uz medical primite în calitate de donații pentru perioada gestionară se va întocmi separat (sumar) și se va anexa la Raportul de gestiune.

6.I.16. Raportul de gestiune al farmaciei se întocmește în 2 exemplare, ce sunt semnate de către farmacistul-diriginte și prezentate în contabilitatea instituției nu mai târziu de data de 5 a lunii următoare după luna gestionară. După ce Raportul de gestiune este verificat de către contabilitate și aprobat de către conducătorul instituției, el servește drept bază pentru casarea costului medicamentelor eliberate în secții (cabinete), precum și ale celor trecute la pierderi în baza actelor respective.

6.I.17. Toate medicamentele, articolele de uz medical și alte valori materiale din farmacie sunt supuse inventarierii anuale. Conducătorul instituției desemnează prin ordin Comisia pentru controlul medicamentelor și articolelor de uz medical aflate în farmacie. Inventarierea valorilor materiale se efectuează și în cazuri de încălcări ale regulilor de achiziție, păstrare, livrare ale medicamentelor, reevaluării sau în caz de schimbări ale persoanelor gestionare. Suma deficitului depistată în timpul inventarierii în limitele normelor perisabilității naturale legale sunt trecute la pierderi în baza dispoziției conducătorului instituției.

6.II. Evidența medicamentelor în contabilitatea instituției sanitare

6.II.1. Evidența contabilă a medicamentelor se efectuează pe subconturi contabile prevăzute de planul de conturi în vigoare aprobat de Ministerul Finanțelor.

6.II.2. Atribuțiile contabilului instituției medicale include:

- asigurarea organizării corecte a evidenței contabile a medicamentelor și articolelor de uz medical;
- efectuarea controlului asupra oportunității, corectitudinii întocmirii documentelor și legalității operațiunilor efectuate;
- controlul asupra gestionării eficiente a surselor financiare, alocate pentru achiziționările de medicamente și articole de uz medical;
- controlul permanent ale decontărilor de medicamente în farmacie și secțiile (cabinetele) instituției;
- participarea la inventarierea medicamentelor cu aprecierea corectitudinii rezultatelor acestora și reflectării lor în documentele de evidență contabilă.

REGULAMENTUL
Comisiei permanente pentru controlul și supravegherea păstrării și
utilizării medicamentelor în subdiviziunile instituției medico-sanitare

PREVEDERI GENERALE

1. Comisia permanentă pentru controlul și supravegherea păstrării și utilizării medicamentelor în subdiviziunile instituției medico-sanitare (în continuare – Comisia) este un organ permanent al instituției sanitare care activează pe principii colegiale și se călăuzește în activitatea sa de actele legislative și normative în vigoare precum și prezentul Regulament.
2. Comisia activează în colaborare cu Comitetul Formularului Farmacoterapeutic al instituției medicale.
3. Componența nominală a Comisiei se aprobă prin ordinul medicului șef al instituției medico-sanitare.

SARCINA ȘI FUNCȚIILE COMISIEI

4. Sarcina principală a Comisiei este organizarea controlului și supravegherea permanentă a respectării normelor de recepționare, distribuire, păstrare și utilizare a medicamentelor în secțiile spitalului.
5. Comisia exercită următoarele funcții:
 - organizează supravegherea permanentă a păstrării medicamentelor în subdiviziunile instituției sanitare:
 - a) la subdiviziunea de distribuire către bolnavii – zilnic;
 - b) în încăperea de păstrare a medicamentelor recepționate din farmacie de sora-șefă a secției - săptămânal;
 - c) în secțiile și cabinetele spitalului – lunar;
 - organizează trimestrial și la necesitate controale privind recepționarea, distribuirea, păstrarea și utilizarea medicamentelor în instituția medico-sanitară;
 - controlează utilizarea conformă a alocațiilor bugetare repartizate pentru art.113.10;
 - participă la inventarierea valorilor materiale în farmacie;
 - prezintă propuneri conducerii unității medicale în vederea îmbunătățirii activității de recepționare, păstrare, distribuire și utilizare a medicamentelor;
 - acordă servicii consultative personalului medical în probleme de recepționare, păstrare, distribuire și utilizare rațională a medicamentelor.

DREPTURILE COMISIEI

6. În ordinea supravegherii și controlului membrii Comisiei au dreptul să efectueze controale în subdiviziunile instituției medicale în orice moment.
7. Membrii Comisiei au acces liber în prezența persoanei gestionare la încăperile de păstrare și distribuire a medicamentelor.

